

تعالی هویت

دکتر عظیم محبی

تکوین و تعالی هویت دانش‌آموزان، یکی از اهداف کلی نظام تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران تلقی می‌شود که از طریق تعامل در فضای کلاس و مدرسه شکل می‌گیرد.

هویت لایه‌های متعدد دارد؛ انسانی، دینی، ملی، قومی، علمی، جنسیتی، حرفه‌ای، خانوادگی، انقلابی و ... شکل‌گیری این هویت‌ها در بستر اهداف شش‌ساحت تعلیم و تربیت، از طریق برنامه‌های درسی و پرورشی مدرسه‌ها، با محوریت معلمان و مربیان، به صورت درهم‌تنیده زمینه‌سازی می‌شود.

شکل‌گیری هویت دانش‌آموزان به صورت درهم‌تنیده، نشانگر تربیت مطلوب در نظام آموزش و پرورش است. در کنار مدرسه‌ها، رهبران دینی و اجتماعی در شکل‌گیری هویت در جامعه نقش تأثیرگذاری دارند؛ به‌ویژه هویت انقلابی. به گونه‌ای که می‌توان اذعان داشت، پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن ۵۷ مرهون هویت‌سازی امام بزرگوار و دیگر یاران ایشان، چون مقام معظم رهبری، بوده است.

تربیت‌یافتگان مکتب امام خمینی (ره) توانستند در سال ۵۷ انقلاب اسلامی را به‌وجود آورند و در طول این چهل سال از آن پاسداری کنند. تعدادی از دانش‌آموزان و معلمان در جریان انقلاب شهید شده‌اند و در جریان دفاع مقدس نیز نقش‌آفرین بودند.

برنامه‌های دهه فجر در هر سال یادآور تعلیم و تربیت هویت‌ساز است (هویت دینی، ملی و انقلابی در کنار هویت علمی). در عین حال، به نظر می‌رسد ادامه مسیر انقلاب بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، همچنان نیازمند نقش‌آفرینی مدرسه‌ها (معلم و ...) در تکوین و تعالی پیوسته و همه‌جانبه هویت دانش‌آموزان است.

در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، مقام معظم رهبری چند توصیه مهم فرموده‌اند که می‌تواند با برنامه‌های درسی و پرورشی مدرسه‌ها، به صورت درهم‌تنیده، دنبال شود. این توصیه‌ها عبارت‌اند از:

- علم و پژوهش
- معنویت و اخلاق
- اقتصاد مقاومتی
- سبک زندگی اسلامی - ایرانی
- عدالت و ...

به نظر می‌رسد، برنامه‌های درسی و پرورشی مدرسه‌ها باید به گونه‌ای بازطراحی شوند که تقویت انواع هویت، به‌ویژه هویت انقلابی، همواره در رأس برنامه‌ها باشد.